

**Развитие на делата по повод отнемането на лиценза на КТБ –
актуален обзор**

[Адв. Камелия Йотова](#)

На 6 ноември 2014 г., в свое заседание, обективизирано в Протокол № 27, Управителният съвет на Българската народна банка прие Решение № 138 за отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност на „Корпоративна търговска банка“ АД. Решението за отнемането на лиценза на банката беше взето, след като на 20 юни 2014 г. тя беше поставена под особен надзор. Бяха назначени квестори, беше спряно изпълнението на всички задължения на банката, беше ограничена дейността ѝ и ѝ беше забранено да извършва всички дейности съгласно банковия ѝ лиценз. БНБ отстрани и членовете на Управителния и Надзорния съвет на „Корпоративна търговска банка“ АД и лиши от право на глас акционерите. След проверка на активите на поставената под особен надзор банка, след представянето на докладите на одиторите и след проверката на финансовите и надзорните отчети на „Корпоративна търговска банка“ АД към 30.09.2014 г., БНБ установи отрицателна стойност на собствения капитал на банката и прецени, че тя не отговаря на капиталовите изисквания. Затова Управителният съвет на БНБ взе горепосоченото решение за отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност.

Постановяването на Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ се отрази на финансовите интереси на много лица и доведе до образуването на многобройни съдебни производства. Част от тези производства вече са пред своя край. Очакваме засегнатите лица да защитят правата си и по друг ред.

Съдебните производства до момента се развиват по следния начин:

След приемането на Решение № 138, на основание чл. 9, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност, БНБ подаде искане до компетентния Софийски градски съд за откриване на производство по несъстоятелност на „Корпоративна търговска банка“ АД.

Срещу Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ бяха подадени многобройни жалби до Върховен административен съд. Жалбите бяха подадени от различни категории засегнати лица - вложители, акционери, облигационери и от отстранените изпълнителни директори на „Корпоративна търговска банка“ АД. Съдът се произнесе бързо по тях. Той постанови определения по делата на вложителите и на отстранените изпълнителни директори, с които остави жалбите им без разглеждане като недопустими поради липсата на правен интерес. Жалбите на акционерите бяха обединени за разглеждане в едно съдебно производство, по което имаше открито съдебно заседание през м. декември 2014 г. Следващото съдебно заседание по делото беше насрочено през м. февруари 2015 г., но преди датата на заседанието, Върховният административен съд постанови определение, с което прекрати производството, защото прие, че и акционерите нямат правен интерес от обжалването на Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ.

Това определение на Върховния административен съд е особено важно. Това е така, защото ако бъде оставено в сила от петчленния състав на Върховния административен съд, това би могло да даде допълнителни основания на акционерите на „Корпоративна търговска банка“ АД да подадат жалби до Съда в Страсбург.

Съдът по правата на човека вече е приемал в свои решения, че акциите и дружествените дялове имат финансова стойност и попадат в обхвата на понятието „собственост“. Той приема и че Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи намира приложение в производството по обявяване в несъстоятелност, както и в частност в производства по принудително управление на банка. Ако петчленният състав на Върховния административен съд постанови определение, с което се остави в сила обжалваното определение, с което се прекратява производството по жалбите на акционерите, това ще докаже няколко неща: че е нарушено правото им на мирно ползване на собствеността, че е нарушено правото им на справедлив съдебен процес, включително на достъп до съд, както и че не разполагат с ефективно вътрешноправно средство за защита срещу отнемането на лиценза на банката.

Има известни основания позицията, изразена в особеното мнение, с което беше подписано определението за прекратяването на делото. В това особено мнение беше посочено, че жалбоподателите имат правото да оспорят Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ. Беше посочено също, че отнемането на лиценза на една банка представлява засягане на нейно гражданско право по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. В особеното мнение е посочено още, че Съдът по правата на човека приема възможността именно акционери, а не акционерното дружество, да имат възможност да защитят интересите на самото акционерно дружество тогава, когато са налице изключителни обстоятелства, от които се установява, че за дружеството е невъзможно да се защити чрез органите си за управление или когато са налице факти и обстоятелства, които установяват ясно конфликт на интереси между лицето, назначено да управлява банката и самата банка.

Очевидно е, че в настоящия случай е налице именно такъв конфликт на интереси от една страна между квесторите, които са назначени от БНБ при отстраняване на членовете на Управителния и Надзорния съвет на банката, и от друга – интересите на самата „Корпоративна търговска банка“ АД. Едва ли някой очаква квесторите, които са назначени от УС на БНБ, да обжалват решението на УС на БНБ за отнемане на лиценза на „Корпоративна търговска банка“ АД.

Към настоящия момент съдебните производства не са приключили. Срещу определенията за прекратяване по различните дела са подадени и се административат частни жалби. Предстои произнасянето на петчленен състав на Върховния административен съд. По част от делата на вложители в Банката петчленен състав на Върховния административен съд вече остави в сила определението на тричленния състав за прекратяване на производството поради липса на правен интерес. Същото се случи и по делото на облигационер. Очакваме

аналогично произнасяне и по останалите частни жалби. След постановяването на определенията на петчленните състави, ще има изчерпано вътрешноправно средство, което се е оказало неефективно. Предстои и Върховният административен съд да прецени дали да отправи преюдициално запитване.

Освен горното, за да спре делото, което беше образувано по жалбите на акционерите срещу Решение № 138, от един от тях беше подадена и жалба срещу Решение № 77 от 25.06.2014 г., издадено от УС на БНБ, в частта му, в която са назначени квесторите на „Корпоративна търговска банка“ АД. На 08.01.2015 г. Върховният административен съд постанови определение, с което остави жалбата без разглеждане като недопустима поради липса на правен интерес. Това определение беше обжалвано и беше оставено в сила от петчленен състав на Върховния административен съд на 13.02.2015 г. Определението на петчлениния състав е окончателно. Целта на обжалването на Решение № 77 от 25.06.2014 г., издадено от УС на БНБ беше да се спре производството по делото, което беше образувано по жалбите на акционерите срещу Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ.

След подаването на жалбите срещу Решение № 138/06.11.2014 г. на УС на БНБ, на 24.11.2014 г. беше спряно делото в Софийски градски съд, което беше образувано по молбата за откриване на производство по несъстоятелност на „Корпоративна търговска банка“ АД.

Производството по това дело ще бъде възобновено след като приключат процедурите по обжалване на решението за отнемане на лиценза във Върховния административен съд. В производството по несъстоятелност, което е образувано в Софийски градски съд, могат да встъпят акционерите, които към датата на отнемане на лиценза на банката, са притежавали повече от 5 на сто от капитала ѝ. Дори и те обаче няма да могат да обжалват решението, което ще бъде постановено по това дело.

Решението на Софийски градски съд за откриване на производство по несъстоятелност, ще подлежи на въззивно и касационно обжалване по общия ред. По закон срокът за обжалване е 7-дневен. Право на жалба имат квесторите на Банката и БНБ, а прокурорът има право на протест. Обжалването на решението не спира неговото изпълнение.

Очакваме следващото развитие на делата. Очакваме и многобройните засегнати лица да се опитат да защитят правата си в други производства. Това се отнася до голяма степен за акционерите в „Корпоративна търговска банка“ АД.